

Số: 492/LĐLĐ-TG

Về nội dung, bài trí câu đối, đại tự, văn bia
tại Nhà tưởng niệm đồng chí Nguyễn Đức Cảnh

Hải Phòng, ngày 02 tháng 11 năm 2018

Kính gửi: Thường trực Thành ủy

Thực hiện sự chỉ đạo của Thường trực Thành ủy và Ban Chỉ đạo Dự án xây dựng Nhà tưởng niệm đồng chí Nguyễn Đức Cảnh, Liên đoàn Lao động thành phố đã chủ trì nghiên cứu, chuẩn bị nội dung các câu đối, đại tự, văn bia, các hình ảnh, hiện vật để bài trí tại Nhà tưởng niệm và đã tổ chức hội thảo để lấy ý kiến và tiếp thu hoàn chỉnh (bước 1). Sau hội thảo LĐLĐ thành phố đã tổng hợp các ý kiến tham gia của các cơ quan đơn vị liên quan, đồng thời gửi xin ý kiến Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam, Ban Tuyên giáo Thành ủy, Sở Văn hóa và Thể thao; các ý kiến tham góp của các đơn vị cụ thể như sau:

1. Ý kiến của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam:

Tại Công văn số 274/BTG ngày 12/10/2018 của Ban Tuyên giáo Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam thông báo ý kiến của Thường trực Đoàn Chủ tịch Tổng Liên đoàn đã cơ bản thống nhất với nội dung câu đối, đại tự, văn bia bài trí tại Nhà tưởng niệm, đề nghị các nội dung được viết bằng chữ quốc ngữ.

2. Sở Văn hóa và Thể thao:

- Tại Công văn số 2074/SVHTT ngày 25/10/2018, Sở Văn hóa và Thể thao thống nhất với nội dung câu đối, đại tự, văn bia bài trí tại Nhà tưởng niệm đồng chí Nguyễn Đức Cảnh. Đề nghị bổ sung bia di tích, nội dung: Di tích lịch sử Nhà tưởng niệm đồng chí Nguyễn Đức Cảnh và liệt sỹ Hồ Ngọc Lân (theo Quyết định 1467/QĐ-UBND ngày 26/7/2016 của UBND thành phố về việc xếp hạng di tích).

- Về đề cương nội dung trưng bày và phương án thiết kế trưng bày một số hình ảnh, hiện vật liên quan đến cuộc đời và sự nghiệp của đồng chí Nguyễn Đức Cảnh tại Nhà hữu vụ, Sở Văn hóa và Thể thao thống nhất với phương án trưng bày và phương án thiết kế do Bảo tàng Hải Phòng đề xuất xây dựng.

3. Ban Tuyên giáo Thành ủy: Tại Công văn số 1142-CV/BTGTU ngày 30/10/2018 tham gia ý kiến như sau:

- Về câu đối: Nên xin ý kiến của các chuyên gia Hán Nôm. Cần xem xét và chỉnh sửa lại vế 2 của câu đối thứ 1, nên xem lại nguồn hoặc tác giả của câu đối số 1. Đối với các câu đối của Giáo sư Vũ Khiêu cần cung cấp bút

tích của về các câu đối này để đối chiếu. Còn các câu đối trích trong sách 5000 câu đối Việt Nam nên ghi rõ nhà xuất bản.

- Về đại tự: Đại tự số 2, đề nghị chiết tự và giải thích nghĩa của các từ Hán Việt, nhất là hai từ “*trinh huy*”, vì trong chữ Hán có nhiều từ cùng âm nhưng nghĩa dùng khác nhau. Với đại tự số 3, để nhấn mạnh về những đóng góp to lớn của đồng chí Nguyễn Đức Cảnh nên sử dụng câu “*Đức sáng danh thơm*”.

- Về văn bia: Nội dung văn bia số 1: Đề nghị biên tập theo hướng ngắn gọn, xúc tích; phần cuối của văn bia nên có câu kết nêu bật những công lao, hy sinh của đồng chí Nguyễn Đức Cảnh đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng, vì độc lập tự do của Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân.

- Đối với văn bia số 2: Tại nội dung trích bài viết “Đảng ta” của Chủ tịch Hồ Chí Minh, nên trích nguyên văn từ câu “*Những đảng viên đã vì đảng*” cho đến “*ngày càng rực rỡ*” không dùng dấu “...” (theo đúng nội dung nằm trong *Hồ Chí Minh toàn tập*, tập 6 (1949-1950), xuất bản lần thứ 3, NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011).

- Tại nội dung bia số 02: Đây là bút tích của đồng chí Tổng Bí thư, do vậy đề nghị phải báo cáo xin ý kiến chủ trương Văn phòng Trung ương Đảng trước khi khắc trên bia đá. Đồng thời đề nghị làm rõ: nếu là bút tích của Tổng bí thư ghi trong sổ lưu niệm khi về thăm khu lưu niệm đồng chí Nguyễn Đức Cảnh tại Thái Bình, phải ghi mốc thời gian và có ảnh tư liệu đối chiếu.

4. Ý kiến đề nghị của Liên đoàn Lao động thành phố:

Thông nhất và tiếp thu ý kiến của các cơ quan trên và bổ sung hoàn thiện các nội dung dự thảo và gửi kèm dự thảo các nội dung văn bản, gồm:

- Dự kiến nội dung văn bia số 1 và số 2 (Có chi tiết kèm theo)

- Dự kiến nội dung 7 câu đối: Riêng Câu đối 1 tuy chưa hoàn chỉnh về hình thức câu đối ở vế thứ 2 nhưng về nghĩa thì câu đối này khái quát được cuộc đời hoạt động cách mạng của đồng chí Nguyễn Đức Cảnh và có ý gắn với Hải Phòng (*sóng Bạch Đằng*), do vậy đề nghị xem xét giữ nguyên vì cho đến nay chưa có câu đối nào đạt được ý nghĩa trên.

Câu đối 2: Đề nghị chọn phương án mới như sau để không trùng ý với Câu đối 1:

Đánh đuổi quân cướp nước bạo tàn, dù thân nát lòng mãi còn trần trọc
Giành độc lập mưu cầu hạnh phúc, dẫu hy sinh khảng khái ngẩng cao đầu

Còn 5 câu đối còn lại sẽ bổ sung làm rõ nguồn gốc, xuất xứ.

- Dự kiến nội dung 03 đại tự (Có sơ đồ bố trí chi tiết các câu đối và đại tự kèm theo)

- Phương án trưng bày tại Nhà hữu vu: Thống nhất phương án như đề xuất của Bảo tàng thành phố.

(Xin gửi kèm các văn bản tham gia, đóng góp ý kiến của Tổng LĐLĐ Việt Nam, Ban Tuyên giáo Thành ủy và Sở Văn hóa và Thể thao TP).

Liên đoàn Lao động thành phố trân trọng báo cáo và xin ý kiến chỉ đạo của Thường trực Thành ủy. /

Nơi nhận:

- Như trên;
- TT Đoàn Chủ tịch TLĐ;
- Ban Tuyên giáo TLĐ;
- Thường trực LĐLĐ thành phố;
- Lưu: BTG, VP.

**TM. BAN THƯỜNG VỤ
PHÓ CHỦ TỊCH**

Đào Thị Huyền

DỰ KIẾN NỘI DUNG CÁC CÂU ĐỐI **(Gồm 7 đôi câu đối)**

CÂU ĐỐI 1 (Sáng tác mới)

Vế 1: Đường cách mạng chông gai tuổi trẻ chí lớn cùng anh em dựng Đảng

Vế 2: Công hội Đỏ dựng xây, khí thế công nhân như dậy sóng Bạch Đằng

CÂU ĐỐI 2 (GS Vũ Khiêu):

Vế 1: Cờ đỏ quyết vùng lên, đường cách mạng trải dài trên đất nước

Vế 2: Đầu xanh dù rụng xuống, thế công nhân cao vút giữa trời mây

Đề nghị thay bằng sáng tác mới để không trùng ý với câu trên:

Vế 1: Đánh đuổi quân cướp nước bạo tàn, dù thân nát lòng mãi còn trần trọc

Vế 2: Giành độc lập mưu cầu hạnh phúc, dẫu hy sinh khảng khái ngẩng cao đầu

CÂU ĐỐI 3 (GS Vũ Khiêu):

Vế 1: Vạn đại anh hùng gương sáng soi cao cùng nhật nguyệt

Vế 2: Tứ phương liệt sỹ hồn thiêng tỏa rộng khắp sơn hà

CÂU ĐỐI 4 (Sách 5000 câu đối Việt Nam)

Vế 1: Dầu phong ba vật đổi sao dời, luôn son sắt một lòng trung với Đảng

Vế 2: Dầu sóng gió non mòn biển cạn, vẫn đá vàng trọn dạ hiếu với dân

CÂU ĐỐI 5 (GS Vũ Khiêu)

Vế 1: Dân mừng thay, nước mừng thay, giữa dân nước anh hùng xuất hiện

Vế 2: Ông như thế, cha như thế, tiếp ông cha chí khí kiên cường

CÂU ĐỐI 6 (Sách 5000 câu đối Việt Nam)

Vế 1: Đất Việt ngời chói anh hùng, Tổ Quốc ghi công như biển cả

Vế 2: Trời Nam sáng danh liệt sỹ, nhân dân tạc dạ tựa non cao

CÂU ĐỐI 7 (Sách 5000 câu đối Việt Nam)

Vế 1: Dân tộc lưu truyền bia khắc công ơn khôn xiết kể

Vế 2: Anh hùng tuy khuất gương soi sử sách vẫn còn vang

DỰ KIẾN NỘI DUNG ĐẠI TỰ

ĐẠI TỰ 1: ĐỒNG CHÍ NGUYỄN ĐỨC CẢNH (1908-1932)

ĐẠI TỰ 2: VẠN ĐẠI TINH HUY *(nguồn: Giáo sư Vũ Khiêu)*

ĐẠI TỰ 3: ĐỨC SÁNG DANH THƠM

NỘI DUNG VĂN BIA SỐ 1

TÓM TẮT TIỂU SỬ ĐỒNG CHÍ NGUYỄN ĐỨC CẢNH (1908 - 1932)

Đồng chí Nguyễn Đức Cảnh, sinh ngày 02 tháng 02 năm 1908 tại làng Diêm Điền, nay là thị trấn Diêm Điền, huyện Thái Thụy, tỉnh Thái Bình, trong một gia đình nhà nho nghèo, giàu truyền thống yêu nước. Thân phụ là ông Nguyễn Đức Triết (hay Nguyễn Đức Tiết), người gốc làng Diêm Điền, đỗ cử nhân, làm nghề dạy học. Thân mẫu là bà Trần Thị Thùy, quê ở làng Cổ Am, huyện Vĩnh Bảo, thành phố Hải Phòng.

Sớm nhận thức về sự áp bức, thống trị của thực dân Pháp, khi còn học tại trường Thành Chung (Nam Định), Nguyễn Đức Cảnh đã tích cực tham gia phong trào đấu tranh yêu nước và sau đó tham gia nhóm “ Nam đồng thư xã”.

Tháng 9.1927, Nguyễn Đức Cảnh được cử sang Quảng Châu (Trung Quốc) dự lớp huấn luyện chính trị của Tổng bộ Hội Việt Nam Cách mạng thanh niên do đồng chí Nguyễn Ái Quốc sáng lập và chính thức gia nhập tổ chức này.

Tháng 2.1928, đồng chí được Kỳ bộ Hội Việt Nam Cách mạng thanh niên cử làm Bí thư Tỉnh bộ Hải Phòng, sau đó là ủy viên Ban chấp hành Kỳ bộ và làm Bí thư khu Duyên Hải (gồm Hải Phòng, Kiến An và vùng mỏ Quảng Ninh), kiêm Bí thư Tỉnh bộ Thanh niên Hải Phòng. Đồng chí là một trong những người đề ra chủ trương “Vô sản hóa”, trực tiếp làm thợ tại Nhà máy Carông Hải Phòng.

Tháng 3/1929, đồng chí cùng những thành viên tích cực của Kỳ bộ Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên họp tại số nhà 5D Hàm Long, Hà Nội thành lập Chi bộ Đảng Cộng sản đầu tiên.

Đầu tháng 4/1929, đồng chí thành lập tổ chức chi bộ Đảng Cộng sản ở Hải Phòng. Tháng 6/1929, đồng chí tham gia thành lập tổ chức Đông Dương Cộng sản Đảng ở Bắc Kỳ và là ủy viên Ban Chấp hành Trung ương lâm thời.

Dưới sự lãnh đạo của Đông Dương Cộng sản Đảng, ngày 28/7/1929 tại số nhà 15 phố Hàng Nón, Hà Nội, đồng chí đã triệu tập Đại hội thành lập Công hội Đỏ Bắc Kỳ (tiền thân của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam), bầu ra ban chấp hành do đồng chí Nguyễn Đức Cảnh là người đứng đầu và quyết định xuất bản báo Lao động và tạp chí Công hội Đỏ.

Ngày 3.2.1930, đồng chí dự hội nghị thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam tại Hương Cảng (Trung Quốc), được lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc giao nhiệm vụ xây dựng tổ chức Đảng ở Bắc Kỳ.

Tháng 4.1930, đồng chí thành lập Đảng bộ Đảng Cộng sản Việt Nam thành phố Hải Phòng và trực tiếp làm Bí thư Tỉnh ủy, sau đó làm Bí thư xứ ủy Bắc Kỳ.

Tháng 10.1930, đồng chí được Trung ương điều vào tham gia xứ ủy Trung Kỳ. Tháng 4.1931, đồng chí bị địch bắt tại Hưng Thủy (nay thuộc thành phố Vinh, tỉnh Nghệ An). Trong xà lim Hỏa Lò, Hà Nội, đồng chí đã dồn hết tâm trí viết cuốn “Công nhân vận động” trao lại cho Đảng. Ngày 31.7.1932, đồng chí Nguyễn Đức Cảnh đã bị giặc Pháp xử tử hình chém đầu trước cửa Đề lao Hải Phòng.

Đồng chí Nguyễn Đức Cảnh là học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, là một trong những người sáng lập và nhà lãnh đạo xuất sắc của Đảng, lãnh đạo đầu tiên của Công hội Đỏ, tiền thân của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam, Bí thư đầu tiên của Đảng bộ thành phố Hải Phòng. Người chiến sỹ cộng sản kiên trung, bất khuất, đã anh dũng hy sinh vì sự nghiệp đấu tranh cách mạng giải phóng đất nước và dân tộc./.

NỘI DUNG VĂN BIA SỐ 2

“Những đảng viên đã vì Đảng, vì giai cấp, vì dân tộc mà oanh liệt hy sinh như đồng chí Lê Hồng Phong, Trần Phú, Hoàng Văn Thụ, Nguyễn Đức Cảnh, Nguyễn Văn Cừ, Lương Khánh Thiện, Minh Khai, cùng trăm nghìn đồng chí khác ... Máu xương của các tiên liệt đã thấm nhuần gốc rễ của Đảng ta, làm cho cây nó càng vững, ngành nó càng to, và kết quả khai hoa ngày càng rực rỡ.”

Chủ tịch Hồ Chí Minh

(Trích trong bài viết “ Đảng ta”, tháng 1.1949)

“Đồng chí Nguyễn Đức Cảnh - Người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh - Một trong những người sáng lập Đảng Cộng sản Việt Nam, nhà lãnh đạo xuất sắc thời dựng Đảng - Nhà lãnh đạo đầu tiên của Công hội Đỏ, tiền thân của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam - Bí thư đầu tiên của Đảng bộ thành phố Hải Phòng - Người chiến sỹ cộng sản kiên trung, bất khuất, đã anh dũng hy sinh vì sự nghiệp đấu tranh cách mạng giải phóng đất nước và dân tộc.

Cuộc đời và sự nghiệp của đồng chí Nguyễn Đức Cảnh sáng mãi trong sự nghiệp của chúng ta!”

*Nguyễn Phú Trọng, Tổng Bí thư Ban chấp hành Trung ương
Đảng Cộng sản Việt Nam, Chủ tịch Nước Cộng hòa Xã hội chủ
nghĩa Việt Nam*

